

JÓZEF WIENIAWSKI (1837-1912) | ヨゼフ・ヴィエニャフスキ

String Quartet in A minor Op. 32 | 弦楽四重奏 イ短調 Op. 32

1	Allegro con brio
アレグロ・コン・ブリオ	9:58
2	Andante cantabile
アンダンテ・カンタービレ	7:36
3	Scherzo – Vivo e con leggierezza
スケルツォ - ヴィーヴォ・エ・コン・レジェレツツァ	5:19
4	Finale – Allegro energico e con fuoco
フィナーレ - アレグロ・エ・コン・フォーコ	6:45

IGNACY JAN PADEREWSKI (1860-1941)

イグナツィ・ヤン・パデレフスキ

Variations and Fugue in F major for String Quartet

弦楽四重奏のための変奏曲とフーガ ヘ長調

5	Variations
変奏曲	14:45
6	Fugue
フーガ	1:56

Total: 46:35

Obaj byli pianistami; obaj cieszyli się poważaniem jako koncertujący artyści; obaj wyemigrowali i w końcu... muzyka obu do dziś pozostaje niedowartościowana – tak w największym skrócie można by podsumować wszystko, co łączy Józefa Wieniawskiego i Ignacego Jana Paderewskiego.

Jedną z najsłynniejszych w historii książek o muzyce polskiej nosiła bardzo wymowny tytuł. Według jej autora, Józefa Reissa, była ona „najpiękniejszą ze wszystkich”. Jak więc doszło do tego, że dziś tak często możemy usłyszeć kameralną twórczość wielu niemieckich lub francuskich kompozytorów drugiej połowy XIX i pierwszych dziesięcioleci XX wieku, podczas gdy ta „najpiękniejsza” pozostaje w cieniu? Na takie pytanie nie da się odpowiedzieć jednoznacznie – wszystko zależy w końcu od tego jakimi prawami rządzi się kanon. Przez wiele lat postrzeganie polskiej muzyki powstającej w okresie pomiędzy śmiercią Fryderyka Chopina a twórczością Karola Szymanowskiego wynikało z pewnego podstawowego założenia: dostrzegano jej ogólny charakter, często łącząc go z okolicznościami społeczno-politycznymi, ale podświadomie wychodzono z założenia, że skoro jest ona mało innowacyjna, to nie ma dla niej aż tyle miejsca w panoramie życia koncertowego. Zmianę w tej sytuacji przynoszą powoli ostatnie lata, w których coraz częściej wielu artystów sięga po te nieodkryte jeszcze kompozycje, zapewniając ich stopniowy renesans...

Obaj artyści – Józef Wieniawski i Ignacy Jan Paderewski – choć ich nazwiska są dość dobrze znane, nadal pozostają w wielu wymiarach nieodkryci. Józefa najczęściej widzi się jako brata Henryka Wieniawskiego; Paderewskiego – jako polityka. Za ich życia sytuacja wyglądała zgoła inaczej. Dowodem tego są zachowane do dziś recenzje. W 1901 roku recenzując koncert inaugurujący gmach nowej filharmonii Aleksander Poliński pisał w „Kurierze warszawskim” tak:

Paderewski, jakim był przed dwoma laty, takim pozostał arcymistrzem w sztuce odtwórczej i że urokowi gry jego oprzeć się po dawnemu nie podobna. (...) Świadczyło [to] o wielkości wrażenia, jakie Paderewski wywarł na słuchaczach, zarazem o nadzwyczajnej jego uprzejmości, jaką okazał czyniąc zadość natarczywemu domaganiu się bisów ze strony rozentuzjasmowanych wielbicieli wielkiego talentu.

Nawiasem mówiąc trudno zapomnieć o wkładzie pianisty w samą inicjatywę. Paderewski był przecież współfundatorem Warszawskiej Filharmonii. O Wieniawskim pisywano między innymi tak: (...) występował jako prawdziwy i prawdziwie znakomity artysta. Chwalić go za jego granie byłoby śmiesznością – zbyt już znany z mistrzostwa; sławić jego artyzm nie byłoby niczym nowym, bo artyzm najszlachetniejszy od dawna przyszedł do tego artysty i od wspomnienia o nim odłączyć się nie da; zdawać sprawę z wrażeń rzadko spotykanych na koncercie fortepianisty nie podobna, bo krótko to czyniąc wpadłoby się w komunały, obszernie – trzeba by pisać traktat o sztuce.

To z kolei słowa Józefa Sikorskiego z 1868 roku wydane na łamach „Gazety polskiej”. Wieniawski miał wtedy 31 lat. Urodził się w 1837 roku w Lublinie, skąd szybko wyruszył do Paryża. W ślad za bratem w wieku 10 lat rozpoczął naukę w tamtejszym konserwatorium kształcąc się pod okiem Pierre'a Zimmermanna i Antoine'a François Marmontela. Potem edukację uzupełniał jeszcze u Ferencza Liszta i Adolfa Bernhardta

Marx w Weimarze i Berlinie. Kształcenie urodzonego w 1860 roku w Kuryłówce Paderewskiego przebiegało nieco inaczej – zanim wyjechał na Zachód uczył się w warszawskim konserwatorium, do którego przyjęto go w wieku 12 lat. Dopiero po przedwczesnej śmierci swojej żony w 1881 roku podjął decyzję o wyjeździe. W Berlinie studiował u Friedricha Kiela i Heinricha Urbana. Naukę kontynuował w Wiedniu, gdzie swój kunszt pianistyczny doskonalił pod opieką Teodora Leszetyckiego.

Paderewski i Wieniawski z powodzeniem koncertowali nie tylko w zasięgu ówczesnych polskich mediów. Ten pierwszy sukces odniósł podczas koncertów w Wiedniu, Paryżu, Londynie, a w końcu także w oceanem; ten drugi dał się poznać jako wirtuoz m. in. w wielu rosyjskich miastach, Paryżu, Dreźnie i Brukseli. Paderewski w końcu poświęcił się polityce. Warto podkreślić, że to on był kluczową z perspektywy interesów Polski postacią uczestniczącą w rozmowach dotyczących ostatecznych zapisów Traktatu Wersalskiego. Jednak jeszcze w 1919 roku zrezygnował z funkcji i wyjechał do Szwajcarii. Nacal lobując w międzynarodowym gronie na rzecz interesów Polski w końcu, w latach II wojny światowej przeniósł się do Stanów Zjednoczonych, gdzie zmarł w 1941 roku. Wieniawski ostatecznie osiedlił się w Brukseli, gdzie zmarł w 1912 roku.

Spuścizna Ignacego Jana Paderewskiego obejmuje poza operą *Manru*, Symfonią „Polonia” i *Serenadą* na smyczki głównie muzykę fortepianową. Nie napisał zbyt wielu dzieł kameralnych. W powszechnej świadomości zapamiętana została w zasadzie tylko jego Sonata skrzypcowa a-moll

op. 13. Utwór Paderewskiego zarejestrowany na tej płycie jest w zasadzie unikatem – *Wariacje i fuga* F-dur to jedyna kompozycja tego artysty na kwartet smyczkowy, choć odnotowano późniejsze próby kreślenia kwartetu, o których sam Paderewski wypowiadał się raczej jak o gryzmoleniu, do którego namówił go Johannes Brahms w czasie, gdy kompozytor mieszkał w Berlinie. *Wariacje* powstały przed 1882 rokiem. Utwór najprawdopodobniej jest bezpośrednim świadectwem pracy Paderewskiego nad utworami polifonicznymi pod okiem Friedricha Kiela. Kompozycja kończy się klarowną, jednotematyczną fugą. Co istotne Paderewski opracowując kolejne 15 wariacji wykorzystuje przede wszystkim techniki polifoniczne – zgodnie z zaleceniami swojego ówczesnego nauczyciela. Forma wariacji zakończonych fugą musiała przynajmniej w tamtym okresie wydawać się Paderewskiemu adekwatna dla jego pomysłów artystycznych – kompozytor sięgnął po nią jeszcze raz w 1883 roku, komponując swoje op. 11, czyli *Wariacje i fugę* na fortepian. Wpisuje się to zresztą w ogólny trend dotyczący dorobku polskich kompozytorów studiujących w Berlinie u Kiela. Temat jest wyjątkowo zwięzły, prosty w fakturze, nieco sielski, ale wyczuwa się w nim nutę melancholii. Kolejne 15 wariacji wielokrotnie odwołuje się do tych dwóch jakości, ale raz przeważa jedna z nich, innym razem górę bierze ta druga. Nieskomplikowana natura tematu i dość szkolne podążanie za technikami polifonicznymi w kolejnych wariacjach świadczą o tym, że *Wariacje i fuga* to utwór studencki. Najprawdopodobniej sam Paderewski był tego świadom, bo i owszem

wspominał o tym dziele w listach, ale nigdy nie doprowadził do jego wydania. Po wykonaniach w Berlinie utworem nie interesowano się do lat '80 ubiegłego wieku. Wtedy dopiero odkryto partyturę tego dzieła, a do dziś nie przygotowano ani wydania krytycznego, ani głosów instrumentalnych. Artyści z Meccore String Quartet opracowali je samodzielnie na potrzebę nagrania tej płyty, która jest fonograficzną premierą *Wariacji i fugi* w oryginalnej aranżacji. Przy swojej niezłożoności kompozycja obfituje wręcz w uniwersalne gesty muzyczne, co czyni z nich wyjątkowo wdzięczny obiekt zainteresowania muzyków, otwarty na interpretację.

Kwartet smyczkowy Józefa Wieniawskiego powstał w podobnym czasie co *Wariacje i fuga* Paderewskiego. Drukiem wydano go w Lipsku w 1882 roku jako opus 32 kompozytora. W tamtym okresie Wieniawski był już dużo dojrzałym artystą niż Paderewski. Gdy zamieszkiwał w Warszawie, nie tylko komponował, ale także silnie angażował się w organizację aktualnego życia koncertowego. Na początku lat '80 w Brukseli podążał podobną drogą. Współpracował z cenionymi współcześnie artystami takimi jak Jenő Hubay i Eugène Ysaÿe. Organizowane przez nich koncerty odbywały się m. in. w Palais des Beaux Arts i Salle de la Grande Harmonie. Wydaje się, że aktywność na polu organizowania koncertów kameralnych spowodowała próby kompozytorskie w tym zakresie. W podobnym czasie powstało w końcu Trio fortepianowe G-dur Wieniawskiego. W swoim kwartecie kompozytor bardzo ściśle trzyma się ram wyznaczonych przez

tradycję gatunku. Utwór ma 4 części, z częścią wolną jako drugą i scherzem jako trzecią w cyklu. Powiązań Kwartetu a-moll z tradycją w tym zakresie jest zdecydowanie więcej. Otwierające kwartet Allegro con brio realizuje schemat formy sonatowej, choć uwagę zwraca fakt dążenia Wieniawskiego do osiągnięcia ciągłości narracji. Niweluje on nieco kontrasty na rzecz liniowego prowadzenia kolejnych myśli – każda kolejna sekcja wyrasta wprost z poprzedniej. Niebagatelną rolę odgrywa tu melodyka. Wieniawski posługuje się szeroko frazami – być może zresztą Wieniawski chciał nawiązać delikatnie do folkloru... Na bazie tego tematu buduje narrację raz nieco bardziej łagodną, raz nieco bardziej bohaterską, odwołującą się chwilami do twórczości takich kompozytorów jak Beethoven i Schubert. Zresztą wydaje się, że wkład Schuberta w rozwój gatunku kwartetu smyczkowego odcisnął swoje piętno na kwartecie Wieniawskiego w wielu aspektach. Część druga także bogata jest w pomysły melodyczne, choć przede wszystkim daje się w nich usłyszeć żarliwość – jest to część kwartetu o najbardziej pogłębionej emocjonalnej ekspresji. Całość drugiego ognia jednak prowadzi do krótkiego zwrotu, który metaforycznie określić można by jako wyraz nadziei. Scherzo w typie melodyki nawiązuje do początku dzieła, ale szybko przeradza się w zwartą taneczną narrację. Finał ją kontynuuje – nie brakuje w nim nawiązań do pierwszej części. Wszystko rozgrywa się w dość pogodnym nastroju, ale ta idylla raz na jakiś czas przerywana jest krótkimi gestami sugę-

rującymi bardziej dramatyczne jakości, jakby cały czas odzywały się tu echa poetyki drugiej części kwartetu. Za życia kompozytora utwór cieszył się niemałą popularnością. Do wybuchu I wojny światowej wydano go drukiem kilkakrotnie. Dopiero później przysypyany został warstwą kurzu historii i ostatecznie znajduje się nieco poza kanonem.

Tak wracamy do tego, czy faktycznie muzyka polska jest najpiękniejsza? Być może nie... jeśli to, co piękne rozumieć będziemy właśnie przez pryzmat kanonu. Jednak kanon cały czas podlega wartościowaniom, zwracamy coraz częściej uwagę na zjawiska, którym naprawdę daleko do wielkiej historii muzyki, które wyglądają marnie wobec tych najważniejszych osiągnięć pionierów i innowatorów. Właśnie dzięki temu możemy docenić drogę, którą Ignacy Jan Paderewski przeszedł od swoich wczesnych kompozycji do Symfonii h-moll „Polonia” i nieco głębiej zrozumieć realia życia muzycznego II połowy XIX wieku, w których tworzył Józef Wieniawski. Choć z punktu widzenia artystów takich jak Liszt i Wagner jego Kwartet był raczej echem przeszłości, to jest doskonałym odbiciem szeroko postrzeganej kultury muzycznej tego okresu, w której przecież chętnie wracano do sprawdzonych w poprzednich dziesięcioleciach rozwiązań.

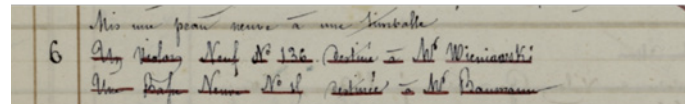
Karol Furtak

Skrzypce, Ch.F. Gand (père), 1846 r. Paryż, MNP I 1972

Skrzypce używane na nagraniu to wyjątkowy instrument. Został on подарowany w 1846 roku Henrykowi Wieniawskiemu jako nagroda dla najlepszego skrzypka kończącego paryskie Konserwatorium Muzyczne. Wspomina o tym ozdobny napis umieszczony na bocznych skrzypiec: Premier Prix Décerné en 1846 à Henri Wieniawski par le Conservatoire Royal de Musique. Instrument zbudował Ch. F. Gand (père), który był jednym z najbardziej uznanych lutników francuskich dziewiętnastego wieku oraz uważany jest za najzdolniejszego z uczniów Nicolasa Lupota. Gand był oficjalnym lutnikiem wykonującym instrumenty smyczkowe dla Kapeli Królewskiej i paryskiego Konserwatorium Muzycznego. Na jego instrumentach grało wielu słynnych wirtuozów epoki romantyzmu. Skrzypce powstałe w jego pracowni są dziś rzadko spotykane, a ich kunszt wykonania spełnia najwyższe standardy.

W rejestrze firmy Gand et Bernardel Freres, powstałej po śmierci Adolpha Ganda - syna Charlesa - można odnaleźć wpis mówiący o wykonaniu skrzypiec o numerze 136 dla H. Wieniawskiego (ten sam numer widnieje na karteczce lutniczej instrumentu). We wspomnianej księdze Wieniawski ma też dedykowaną stronę, na której odnotowywano wszelkie korekty skrzypiec jakie muzyk zlecał firmie (rejestr firmy był prowadzony od 1845 roku, więc zawiera wpisy sprzed jej powstania).

Patryk Frankowski

Założony w 2007 roku Meccore String Quartet uznawany jest za jeden z najciekawszych kwartetów smyczkowych swojego pokolenia. Zespół od wielu lat zachwyca melomanów występując w najbardziej prestiżowych salach koncertowych, jak chociażby: Filharmonia Narodowa w Warszawie, Beethoven-Haus w Bonn, Bozar w Brukseli, Auditorio Nacional de Música w Madrycie, Wigmore Hall w Londynie, Musikverein w Wiedniu, Pollack Hall w Montrealu, czy Frick Collection w Nowym Jorku. Kwartet z powodzeniem występuje w ramach czołowych festiwali europejskich, między innymi: Rheingau Musik Festival, Festspiele Mecklenburg-Vorpommern, L. van Beethoven Easter Festival, Budapest Spring Festival, Heidelberg Frühling Musikfestival, Kissinger Sommer Musikfestival, Festival Radio France Montpellier, Bregenzer Festspiele. Zespół miał również zaszczyt wystąpić jako pierwszy polski kwartet smyczkowy podczas obchodów „Dnia Pamięci O Ofiarach Holokaustu” w berlińskim Bundestagu.

W 2012 roku Meccore String Quartet zdobył 2 miejsce, nagrody za najlepsze wykonanie kwartetów klasycznych oraz obligatoryjnego utworu B. Deana podczas Wigmore Hall String Quartet Competition w Londynie. Rok wcześniej poza tytułem finalisty otrzymał nagrodę specjalną za najlepsze wykonanie utworu G. Kancheliego na Międzynarodowym Konkursie Kwartetów Smyczkowych Premio Paolo Borciani w Reggio Emilia. W roku 2010 kwartet został laureatem 1 nagrody na Międzynarodowym Konkursie Muzyki Kameralnej w Weiden (2 i 3 nagrody nie przyznano) oraz 1 nagrody na Międzynarodowym Konkursie Muzyki Kameralnej im. Maxa Regera w Sondershausen. Za liczne wyróżnienia Meccore String Quartet otrzymał również nominację do nagrody Paszport Polityki w kategorii muzyka poważna, między innymi za „śmiałe łamanie konwenansów i stereotypów”.

Od początku swojego istnienia Meccore String Quartet przywiązuje ogromną wagę do nagrywania i wydawania płyt, uznając tę formę dokumentowania swojej artystycznej działalności za kluczowy element pracy zespołu. Bogaty katalog wydawniczy kwartetu zawiera sześć albumów, które na przestrzeni lat zdobyły wiele prestiżowych wyróżnień i nagród, m.in.: dwie nagrody Diapason d'Or magazynu Diapason, nominację do International Classical Music Award 2023, trzy nagrody Supersonic magazynu Pizzicato, rekomendacje Opus, Klassik Heute Empfehlung i Ritmo, cztery nominacje do nagrody Fryderyk, nominację do nagrody Koryfeusz Muzyki Polskiej, nagrodę i statuetkę Muzyczne Orły 2024.

Muzycy dokonali licznych nagrań radiowych i telewizyjnych, między innymi dla: Bayerischer Rundfunk, BBC Radio 3, Radio Clásica RTVE, Rai3, Radio Stephansdom, Radio Merkury, NDR Kultur, ZDF, Phoenix, oraz WQXR. Realizacja Kwartetu smyczkowego F. Schuberta „Śmierć i Dziewczyna” dla TVP Kultura, została nominowana do nagrody Gwarancje Kultury 2011.

Meccore String Quartet kształcił się początkowo u muzyków kwartetu Camerata. Studiował również w klasie kameralistyki Artemis Quartett w Universität der Künste w Berlinie oraz Queen Elisabeth Music Chapel w Brukseli. Zespół miał także zaszczyt współpracować z Günterem Pichlerem (Alban Berg Quartet) w ramach studiów podyplomowych w Escuela Superior de Música Reina Sofía w Madrycie. Ważnym wydarzeniem w życiu artystycznym zespołu był udział w kursie interpretacji muzyki Ludwiga van Beethovena, prowadzonym przez Alfreda Brendela w Beethoven-Haus Bonn.

Meccore String Quartet był gospodarzem siedmiu edycji Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Kameralnej Quarto Mondì, w ramach którego polska publiczność miała okazję poznać czołowych artystów światowej sceny kwartetowej.

Muzycy zespołu prowadzą również działalność pedagogiczną na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie, Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu oraz Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie.

Płyta z kwartetami smyczkowymi Józefa Wieniawskiego oraz Ignacego Jana Paderewskiego, z materiałem zarejestrowanym przez Michała Bryłę, doskonały dźwięk zawdzięcza kilku elementom. Są one stosowane czasem przez różne wytwórnie, jednak wszystkie razem – rzadko, zdecydowanie zbyt rzadko.

1 1 Po pierwsze, materiał został zarejestrowany bezpośrednio na stacji roboczej DAW, w postaci plików DXD czyli 352.8 kHz, 24 bit. 2 1 Po drugie, mikrofony zostały wpięte bezpośrednio do przetworników A/D. 3 1 I wreszcie, po trzecie, użyta została technika znana od lat, po którą jednak zaskakująco rzadko sięgają realizatorzy dźwięku: Decca Tree.

1 1 Rejestracja z tak wysokimi parametrami jest stosowana rzadko, ponieważ wymaga dużej pojemności dysków HDD, szczególnie jeśli – jak w tym przypadku rejestrujemy każdy z kanałów oddzielnie, a potem przygotowujemy wersję stereofoniczną oraz surround. A przecież, i wiemy to z wielu odsłuchów i porównań, przejście z 88.4 na 176.4 i wreszcie na 352.8 robi różnicę. Dźwięk staje się bardziej rozdzielczy, a przez to naturalny.

2 1 Pomińcie konsoli mikserskiej przy nagraniu, a następnie mix „in-the-box”, czyli bez wychodzenia z DAW-a jest jedną z możliwości i wybór ten zależy od realizatora – w ten sposób sygnał jest narażony na mniej zniekształceń. Powiedzmy przy tym, że nie jest to jedyna słuszna metoda, ale daje określone korzyści.

3 1 Decca Tree (DPA4003 + Line Audio OM1) jest marzeniem każdego realizatora, po które w swojej pracy niemal nigdy jednak nie sięgają, wybierając znacznie bardziej bezpieczną metodę polegającą na użyciu wielu mikrofonów. Tutaj układ ten został zrealizowany za pomocą pary mikrofonów stereo ORTF Manufaktury Line Audio CM4, w bliskim kontakcie z zespołem, i z tzw. „podpórką” w postaci mikrofonu Line Audio OM1 dla wiolonczeli. Jak mówi realizator: „Chciałem, żeby efekt panoramy i ogólnego balansu zespołu nie był tutaj zaburzony przez naturalne ustawienie kwartetu smyczkowego w formie łuku”.

Można by powiedzieć że 1 + 2 + 3 daje 6, prawda? No cóż, w perfekcjonistycznym audio, a z takim mamy w tym przypadku do czynienia, wygląda to inaczej. Suma składowych, jeśli są one wykorzystane tak, jak na płycie, którą mają państwo w ręce, daje 8, a nawet 10. To znakomity, czysty, wybitnie „nośny” dźwięk o wewnętrznej organizacji, która sprawia, że słuchamy muzyki w pełnym komforcie.

dr WOJCIECH PACUŁA
redaktor naczelny „High Fidelity”
→ www.HIGHFIDELITY.pl

 High
Fidelity.pl

Manufaktura Prelude Classics została zakorzeniona w filozofii realizowania projektów fonograficznych spełniających standardy dźwięku wysokiej definicji. Idea formatu audio o zwiększonej częstotliwości wpływa na immersję doznań, dzięki której odbiorca może doświadczać autorskiej interpretacji artysty w sposób bardziej namacalny.

Produkcje Oficyny realizowane są z nastawieniem uchwycenia naturalnych walorów brzmieniowych instrumentu oraz akustycznych właściwości pomieszczeń, spełniając oczekiwania melomanów w kontekście audiofilskiej jakości nagrań materiału. Wszystkie publikacje powstają w unikalnym procesie twórczym również od strony inżynierskiej i poligraficznej, gdzie cały nakład ręcznie przygotowywany jest w oparciu o nowoczesne technologie drukarskie.

Działalność Wydawnictwa determinuje misja podjęcia próby uchwycenia emocji związanych z odczuwaniem muzyki. Muzyka klasyczna jest bowiem dziedziną sztuki, która odzwierciedla możliwości wszystkie rodzaje uczuć dotyczących ludzkiej percepcji.

POBIERZ DODATKOWE MATERIAŁY

DOWNLOAD EXTRA MATERIALS

追加コンテンツのダウンロードはこちらから

They were both concert pianists and were held in high regard as performing artists. Both emigrated from (partitioned) Poland. Their own music has not received due recognition to this day. These, in brief, are the main points that Józef Wieniawski and Ignacy Jan Paderewski have in common.

Józef Reiss's book on Polish music, one of the best-known publications of that type, makes a telling claim in its title; namely that, according to its author, 'Polish music is the most beautiful of all'. Why, then, do we so often get the chance to listen to chamber music by various German and French composers working in the 2nd half of the 19th and the early decades of the 20th centuries, while that 'most beautiful' Polish music somehow remains in their shadow?

The answer is far from unequivocal. It all depends on how the principles of musical canon are defined. For many years, the reception of Polish music composed between the death of Fryderyk Chopin and the rise of Karol Szymanowski was determined by one fundamental underlying assumption. While the overall character of that repertoire was acknowledged, and frequently linked to the social and political circumstances, it was subconsciously accepted as a fact that since the music was not very innovative, there is rather little room for it in contemporary concert practice. This situation has slowly begun to change in recent years, as more and more artists reach for those still undiscovered compositions, championing their gradual revival. Though the names of both Józef Wieniawski and Ignacy Jan Paderewski are quite well known, their output remains, in many ways, an uncharted territory. Józef is typically remembered as the brother of the more famous Henryk Wieniawski, and Paderewski – as a politician. In their lifetime, however, the common opinion was quite different, as confirmed by surviving reviews. In his 1901 account of the inaugural event held for the opening of the new Warsaw Philharmonic concert hall, Aleksander Poliński wrote in *Kurier Warszawski*:

'Paderewski remains the same great master of [piano] performance art that he was two years ago, and the appeal of his playing is as irresistible as before. (...) [This] testifies to the huge impression that Paderewski made on his audience, and at the same time – to his exceptional kindness in granting the requests of the enthusiastic fans of his talent, who insistently called for encores.'

Paderewski was, incidentally, a co-founder of Warsaw Philharmonic, and his contributions to this project ought to be recalled at this point. As to Wieniawski, a reviewer wrote, for instance:

'(...) He presented himself as a genuine and truly magnificent artist. To praise his playing would be rather silly, since he is too well known for his mastery, and such praise for his artistry would be nothing new. The noblest artistry has for long become synonymous with this artist's name and cannot be separated from any mention of him. It is impossible to give an account of what one can only rarely experience during

a pianist's performance. Describing it briefly would result in a cliché, extensively – in a treatise on piano art.'

This text by Józef Sikorski appeared in *Gazeta Polska* in 1868, when Wieniawski was 31. Born in 1837 in Lublin, he soon left that city for Paris, where at the age of 10, following in his brother's footsteps, he took up classes with Pierre Zimmermann and Antoine François Marmontel at the Conservatoire de Paris. He continued his education with Ferenc Liszt and Adolf Bernhard Marx in Weimar and Berlin. Paderewski, born in 1860 in Kuryłówka (now Kurylivka, Ukraine) followed a rather different path. Before he left for the West, he learned at Warsaw Conservatory, where he was admitted at age 12. It was only after the untimely death of his wife in 1881 that he decided to leave the country. He studied with Friedrich Kiel and Heinrich Urban in Berlin, and later developed his skills with Theodor Leschetizky in Vienna.

Paderewski and Wieniawski won acclaim with their concerts, not only in the Polish press. The former scored successes in Europe (Vienna, Paris, London), but also in America. The latter was hailed as a virtuoso throughout Russia as well as in Paris, Dresden, and Brussels. Paderewski eventually dedicated himself to politics. Notably, he was the key figure that represented Poland's interests during the Paris Peace Conference, where the final shape of the Treaty of Versailles was negotiated. However, as early as 1919 he gave up his government posts and left for Switzerland. He continued to lobby for the Polish cause in the international circles. During World War II he moved to America, where he died in 1941. As for Wieniawski, he eventually settled in Brussels, where he died in 1912.

Ignacy Jan Paderewski left behind an oeuvre that comprises, apart from his opera *Manru*, the '*Polonia* Symphony, and *Serenade for Strings*, mainly piano music, and only some few chamber pieces. Virtually his only frequently invoked work in this genre is the *Violin Sonata in A Minor*, Op. 13. The composition contained on this album, *Variations and Fugue in F Major*, is in fact a unicum, the composer's only completed work for string quartet. Though (encouraged by Johannes Brahms during his Berlin years) Paderewski later made some efforts at writing for such an ensemble, he referred to these attempts more as 'scribble'. The *Variations*, composed before 1882, probably directly reflect his study in polyphonic composition undertaken under the guidance of Friedrich Kiel.

The work ends with a lucidly designed, single-theme fugue. Importantly, in the 15 variations that precede it, Paderewski makes use primarily of polyphonic techniques, in agreement with his then teacher's instructions. The form consisting of a set of variations culminating in a fugue must have seemed adequate as a vehicle for the composer's artistic concepts since he took it up once again in his *Variations and Fugue for Piano*, Op. 11 (1883). This musical form also reflects the general trend among Polish composers – Kiel's Berlin pupils. The theme of the *F Major Variations* is compact and texturally simple, slightly pastoral, albeit

with a note of melancholy. The successive variations draw on these two moods, and now one, now the other prevails. The uncomplicated theme and the rather academic application of polyphonic techniques in the successive variations betray the character of this cycle, which was a student's exercise. Paderewski himself was most likely aware of this fact since, though he mentioned the *Variations and Fugue* in his letters, he never published the cycle. After the Berlin performances, it did not attract attention until the 1980s, when the score was discovered. No critical edition and no printed instrumental parts exist to date. For the needs of this album, which features the world premiere recording of the *Variations and Fugue*, members of Meccore String Quartet prepared the parts on their own accord. Despite its limited complexity, the cycle abounds in universal musical gestures which make it into extremely rewarding material for performers, as the work opens up many possibilities of interpretations.

Józef Wieniawski's *String Quartet*, written more or less at the same time as Paderewski's *Variations and Fugue*, was published in Leipzig in 1882 as his Opus 32. In that period, Wieniawski was already much more mature as an artist than Paderewski. In his Warsaw years, apart from composing music, he had been intensely involved in organising the city's concert life. In the 1880s in Brussels, he became similarly engaged. In collaboration with such highly regarded contemporary artists as Jenő Hubay and Eugène Ysaÿe, he held concerts in, among others, the Palais des Beaux Arts and Salle de la Grande Harmonie. It was probably his commitment to organising chamber music concerts that inspired Wieniawski's own attempts in this genre. His *Piano Trio in G Major* was also written in those years. In the *String Quartet*, the composer adheres to the tradition of the genre very closely. It is thus a quadripartite composition with a slow second movement followed by a scherzo. There are also many other references to the quartet tradition. The opening *Allegro con brio* takes up the sonata form, though Wieniawski notably strives to attain continuous narration. He thus smooths out the contrasts to some extent, opting for a linear development of musical thought in which each successive section directly derives from the previous one. Melody plays a major role. Wieniawski builds wide phrases with a rather characteristic contour. The theme that opens the *Allegro* could be described as 'vigorous' and may contain a subtle reference to folklore. This theme becomes the basis for a narrative – now rather gentle, now more heroic - which at places brings to mind the works of such composers as Beethoven and Schubert. Schubert's contributions to the genre's development seem to have impacted Wieniawski's *String Quartet* in many ways. Movement two, likewise abounding in melodic ideas, is characterised first and foremost by its passionate emotional expression, which is here at its most profound. The whole second movement leads, however, to a brief turnabout, which may metaphorically represent hope. The *Scherzo* looks back to the work's opening in its type of melody, but it quickly transforms into a dense dance-like narration. The latter continues in the finale, which also refers to the material of the first movement in a rather cheerful and idyllic mood, interrupted

at times by brief, more dramatic gestures, like so many recurring echoes of the mood known from the second movement. The *String Quartet* enjoyed considerable popularity in the composer's lifetime and came out in print several times before the outbreak of World War I. Later the dust of history covered this music with a thick layer, and it now remains somewhat outside the canon.

Coming back to the initial thesis – is Polish music really the most beautiful of all? Probably it isn't, if by beauty we understand what has been recognised as part of the canon. The canon, however, undergoes a constant process of revaluation. Our attention is drawn more and more frequently to phenomena that function on the margins of great music history and may look pale in comparison with the groundbreaking achievements of pioneers and innovators. It is, however, thanks to such phenomena that we can begin to appreciate Paderewski's progress from his early works to his *Symphony in B Minor 'Polonia'* and gain deeper insights into the realities of musical life in the second half of the nineteenth century, the time of Józef Wieniawski's activity as a composer. Though from the point of view of artists such as Liszt and Wagner, Wieniawski's *String Quartet* was but an echo of the past, these works still perfectly represent the broadly conceived musical culture of that period, which fondly returned to solutions already well-tested in the previous decades.

Karol Furtak

Violin by Charles François Gand (père), Paris 1846, MNP I 1972

The unique instrument on this album was awarded to Henryk Wieniawski in 1846 as a prize for the best violinist graduating from the Conservatoire de Paris. This occasion is commemorated by the ornamental inscription on the instrument's rib: Premier Prix Décerné en 1846 à Henri Wieniawski parle Conservatoire Royal de Musique. The violin was built by Ch. F. Gand (the father), one of the most highly regarded French violin makers of the nineteenth century, considered as Nicolas Lupot's most gifted pupil. Gand was the official string instrument builder for the Chapelle royale and Conservatoire de Paris. Many famous Romantic virtuosi performed on his instruments. Violins from his workshops, now rare, fulfil the highest standards of the craft.

In the records of Gand et Bernardel Freres manufacture, prepared after the death of Charles François' son Charles Adolphe Gand, there is an entry confirming that violin no. 136 was made for Henryk Wieniawski. The same number can be found on the violin label. The catalogue also includes a page dedicated to Wieniawski, which lists all the violin corrections that the musician ordered the company to carry out (from the time when the company's records were held, that is, 1845).

Rooted in the philosophy of high-definition top-standard sound recording projects, Prelude Classics Music Record Manufacture produces audio formats with increased sample rates and bit depths, which makes it possible more directly to experience the artist's original interpretative concept.

The label aims to capture the instrument's natural sound characteristics and the room's acoustics in response to music lovers' expectations concerning audiophile recording quality. All of our releases are the fruit of a unique creative process, also with respect to editing, print and binding, since all the copies are prepared manually using state-of-the-art printing techniques.

Our work is guided by the mission of capturing the emotions triggered by the musical experience. Classical music is a discipline of art that best reflects all kinds of feelings related to the human perceptive faculty.

The album comprising string quartets by Józef Wieniawski and Ignacy Jan Paderewski, in performances recorded by Michał Bryła, owes its excellent sound to several aspects of the recording process. Individually, these elements are sometimes applied by various music labels, but they seldom (much too seldom, I would say) all feature together in one project.

1 Firstly, the music was recorded directly on a DAW (Digital Audio Workstation) in the form of DXD files (352.8 kHz, 24 bit). 2 Secondly, the microphones were directly connected to A/D converters. 3 Thirdly, the Decca Tree technology was implemented, already known for many years, but astonishingly rarely used by recording engineers.

1 Such high parameters are seldom applied since they call for large HDD disc capacity, particularly when each channel is recorded separately for later stereo or surround sound versions, as is the case with this release. Rare as it may be, we know from numerous audio tests and comparisons that the change from 88.4 to 176.4 and finally to 352.8 does make a difference. The higher resolution results in a more natural sound.

2 Bypassing the mixing desk during recording, and subsequently an 'in-the-box' mix prepared completely inside the DAW, is one of many options available to the recording producer. The sound is less prone to distortion in such conditions. While this is admittedly not the only appropriate technique, it has its definite merits.

3 Decca Tree (DPA4003 + Line Audio OM1) is the dream of all recording engineers. Nevertheless, they rarely take this system up in actual practice, opting for the much safer method that involves multiple microphones. On this recording, the Decca Tree technology was implemented by means of a pair of Line Audio CM4 mikes from the ORTF manufacture, in close contact with the quartet of musicians, and the so-called 'support' in the form of a Line Audio OM1 for the cello. The producer explains: 'My intention was to save the panoramic sound effect and overall ensemble balance from being distorted by the natural placement of string quartet musicians in a crescent or semi-circle.'

1 + 2 + 3 makes 6, as we well know. Still, in a perfectionist audio system like this one, the sum total of all the constituents, applied as they are on this album, yields a score of 8 or even 10. It results in a superb, pure, eminently 'resonant' sound with fine internal organisation, which makes for a highly comfortable listening experience.

WOJCIECH PACUŁA, PhD
High Fidelity editor-in-chief
→ HIGHFIDELITY.pl

 High
Fidelity_{pl}

Established in 2007, the Meccore String Quartet is one of Europe's most compelling ensembles. Since many years they have been a treat for music lovers and have performed in many prestigious concert halls such as the National Philharmonic Hall in Warsaw, Beethoven-Haus in Bonn, Auditorio Nacional de Música in Madrid, Wigmore Hall in London, Bozar in Brussels, Musikverein in Vienna, Pollack Hall in Montreal, Frick Collection in New York. During their tours, the musicians appear at the most important music festivals such as Rheingau Musik Festival, Festspiele Mecklenburg-Vorpommern, L. van Beethoven Easter Festival, Budapest Spring Festival, Heidelberg Frühling Musikfestival, Kissinger Sommer Musikfestival, Festival Radio France Montpellier, Bregenzer Festspiele. The ensemble had the honour to perform, as the first ever Polish String Quartet, during the ceremony on Holocaust Remembrance Day in the German Bundestag.

The quartet has received numerous awards during prestigious chamber music competitions. In 2012 Meccore won a 2nd prize, as well as awards for the best performance of classical string quartets, and for the best performance of Brett Dean's obligatory composition at the Wigmore Hall String Quartet Competition in London. A year earlier they obtained the finalist award and the special award for the best performance of the obligatory composition by Giya Kancheli at the International String Quartet Competition "Premio Paolo Borciani" in Reggio Emilia. In 2010 the quartet won the 1st prize at the International Chamber Music Competition in Weiden (2nd and 3rd prizes were not awarded) as well as the 1st prize of the Max Reger International Chamber Music Competition in Sondershausen. A number of international distinctions brought the Meccore String Quartet nomination for the "Paszport Polityki" award in the classical music category for their "innovative approach to the music and for breaking the musical stereotypes".

From its inception, Meccore String Quartet has attached great importance to recording and releasing albums. They consider this form of keeping record of their artistic achievements as crucial to their work. The Quartet's already sizeable discography comprises six albums. They have won many prestigious awards and distinctions over the years, including Diapason magazine's two Diapason d'Or titles, a nomination for the 2023 International Classical Music Award, three Supersonic awards of Pizzicato magazine, recommendations from Opus, Klassik Heute Empfehlung, and Ritmo, four Fryderyk Award nominations, a nomination for Coryphaeus of Polish Music as well as the 2024 Musical Eagles (award and statuette).

The musicians have accomplished numerous TV and radio recordings for Bayerischer Rundfunk, BBC Radio 3, Rai3, Radio Clásica RTVE, Radio Stephansdom, Radio Merkur and NDR Kultur, ZDF, Phoenix and WQXR. Their performance of Franz Schubert's „Death and the Maiden" for Polish TV Kultura was nominated to the 2011 edition of "Gwarrancje Kultury" award.

The quartet was at first tutored by the members of the Camerata Quartet. They then studied with the Artemis Quartet at the Universität der Künste in Berlin and Queen Elisabeth Music Chapel in Brussels. Meccore String Quartet further developed their skills with Günter Pichler (Alban Berg Quartet) at Escuela Superior de Música Reina Sofía in Madrid. An important event in the artistic life of the quartet was their participation in the course on interpretation of Ludwig van Beethoven's music held by Alfred Brendel.

Meccore String Quartet hosted seven editions of the International Chamber Music Festival „Quarto Mondí", introducing top musicians and ensembles of the international string quartet scene to Polish audiences.

Members of the Quartet are also active in the pedagogical field, leading chamber music and instrumental classes at Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw, Ignacy Jan Paderewski Academy of Music in Poznań and Krzysztof Penderecki Music Academy in Cracow.

双方ともピアニストであり、演奏家として高い評価を受け、諸外国を渡り歩いたものの、ついにその音楽を十分に評価されぬまま今日に至る…ユゼフ・ヴィエニャフスキとイグナツィ・ヤン・パデレフスキ両名の共通点を挙げるとすれば、これはあながちの外れではないであろう。

ポーランド音楽の歴史について書かれた本の中でも特に高い評価を得ているユゼフ・ライスの作品は、意味深長な題を冠している。『あらゆるものの中で最も美しいポーランド音楽』と。ではなぜ今日、19世紀後半から20世紀初頭にかけてのドイツ、フランス人作曲家たちの手による室内楽曲が多く聞かれているにもかかわらず、「最も美しい」筈のポーランド音楽は脇に追いやられてしまったのであろうか？このような問いに一義的な回答を与えることはできない。それはつまるところ、「古典」の本質をも問うことになる。フレデリック・ショパンの死からカロル・シマノフスキの活躍までの間、ポーランド音楽は頻繁に社会・政治的な文脈において語られてきたものの、革新性には乏しい、その演奏をして語るに足るものはあまりないという、暗黙の了解が為されてきたようである。しかし近年、ますます多くのアーティストたちが彼らの曲に注目して再評価するようになるに及び、かつての状況も徐々に変わりつつある。ヴィエニャフスキ、パデレフスキ両名は名こそ広く知られているものの、依然多くの点において十分に研究し尽くされているとは言い難い。ユゼフは、これまた音楽家であったヘンリクの弟として、パデレフスキは政治家として語られることが多い。彼らが生き

た時代は状況が全く異なっていた。今日まで伝わる彼らについての批評が、その証拠となる。1901年、アレクサンデル・ポリンスキは、新設されたワルシャワ・フィルハーモニーのこけら落としのコンサートを評して、日刊紙「Kurier Warszawski」に以下のような文を寄せた。

パデレフスキは二年の時を経て、演奏の粋を極めるに至った。在りし日の彼の演奏の魅力とは一線を画している(…)/パデレフスキは聴衆に大きな印象を残したのみでなく、この偉大な才能を称賛する聴衆の熱狂的な、止むことなきアンコールにも誠実に応えてみせた。

ワルシャワ・フィルハーモニー創設に当たってはパデレフスキ自らも共同出資者に連ねるなどして、イニシアチブを発揮した。また、ヴィエニャフスキについては、次のような記述が残っている。

(…)*真の芸術家、まごうことなき優れたアーティストの登場。彼の演奏を称賛することは失笑ものであろう。その熟練ぶりを疑う者は誰一人としていない。この才能を巡るどんな称賛も、新味を欠いていると言わざるを得ない。若年のころからこのアーティストに宿った輝かしい才能は、いつまでも私たちの記憶に留まることであろう。ピアノコンサートにおいて通常抱くような印象と比較することは、彼に関してはほぼ不可能である。簡潔に述べようものなら、それは空疎に終わってしまう。かといって詳らかにせん*

と試みようものなら、それはいっぱしの芸術論を書くにも等しい困難さを伴う。

この二つ目の引用文は1868年、「Gazeta Polska」に寄せられたユゼフ・シコルスキによる批評文である。ヴィエニャフスキは当時、31歳であった。1837年にルブリンで生まれ、間もなくパリに居を移した。10歳になると兄に倣い、現地の音楽院でピエール・ジメルマンとアントワーヌ＝フランソワ・マルモンテルから音楽の手ほどきを受ける。また、ヴァイマルとベルリンにおいても、フランツ・リストとアドルフ・ベルンハルト・マルクスから指導を受ける。1860年、クリウィフカに生まれたパデレフスキは、これとは違った半生を辿ることになる。西欧へ旅立つ前に、12歳になるとワルシャワの音楽院で学び始め、1881年に最初の妻が早逝すると、彼はポーランドを離れる決意を固める。ベルリンではフリードリヒ・キールとハインリヒ・ウルバンの下に学ぶ。音楽修業はウィーンでも続け、テオドル・レシェティツキの庇護の下、自身のピアニストとしての才能を開花させていく。パデレフスキとヴィエニャフスキの成功は、当時のポーランドメディアの枠内に留まらなかった。パデレフスキはウィーン、パリ、ロンドンを皮切りに、海外に広く名声を轟かせた。ヴィエニャフスキは超絶技巧の弾き手として、ロシアの主要都市、パリ、ドレスデン、ブリュッセルで名を高めることになる。やがてパデレフスキは政治の世界に身を投じることになる。ヴェルサイユ条約会議が大詰めを迎えた際、ポーラン

ドの国益を左右する事案に関して彼が大きな役割を果たしたという事実は強調しておかねばならないであろう。だが1919年に彼は職を辞し、スイスへ向かう。祖国のためにロビー活動を展開し、第二次世界大戦時にアメリカへ向かい、1941年に永眠するまでそこで暮らした。ヴィエニャフスキは最終的にはブリュッセルに移住し、そこで1912年に生を終える。

パデレフスキが残した作品は、オペラ『マンル』、交響曲『ポーランド』、弦楽合奏曲『セレナーデ』を除けば、主にピアノで弾かれた曲ばかりである。室内楽曲は多く残さなかった。広く世に知られたものといえば、『ヴァイオリン・ソナタ イ短調 Op. 13』ぐらいであろう。パデレフスキの作品は、本盤において特異な位置を占めている。『変奏曲とフーガ へ長調』は彼が唯一作曲した四重奏曲であるが、のちに四重奏曲以上の特色を与えるべく試行錯誤がなされたという記録が残っており、これはベルリン時代に知り合ったヨハネス・ブラームスの助言によるところが大きいとされる。しかしパデレフスキは、この試みがついに失敗に終わったとする悔恨の言葉を残している。同曲は1882年より以前に作曲された。彼はフリードリヒ・キールの指導下、多声音楽的な作品を多く作っていたが、同曲はキールの意向がもっとも色濃く反映されたものであろう。曲は透き通った、単一主題のフーガによって締め括られる。フーガによって変奏曲の幕を閉じる形式は、少なくとも当時は、パデレフスキの芸術的発想に適うものであった。だが彼は1883年、Op. 11、つまり『ピアノのための

変奏曲とフーガ』の作曲に取り掛かるのである。これは、ドイツで、キールの下で学んだポーランド人作曲家たちに見られた傾向に倣うものであった。主題は例外的に簡潔にまとまっており、幾分快くもあるが、メランコリックな調子も聞き取れる。続く15の変奏曲は数度、この二つの性質を思い起こさせるものであるが、一方が他方に勝るかと思えば、その逆にも聞こえる。複雑でない主題の性質と、続く変奏曲における多声音楽的な技術を背景にした響きは、『変奏曲とフーガ』が彼の修業時代に書かれた曲であることを証明している。きっとパデレフスキ自身、これを意識していたのであろう。なぜならこの曲について手紙において言及しているからだ。だが決して、これを公には出さなかった。ベルリンでの作曲後、1880年代まで、作曲には関心を示さなかった。この曲の楽譜が見つかったのは丁度その頃であった。そして今日に至るまで批評もなければ、奏者たちによる記述も残っていない。この度、メッコーレ弦楽四重奏団は『変奏曲とフーガ』のCD音源を初めて世に送り出す。この単純明快な作曲は普遍的な音楽趣向に満ちており、様々な解釈の可能性を孕んだ、音楽家たちにとって興味深い対象となっている。

ユゼフ・ヴィエニャフスキの弦楽四重奏団が結成されたのは、パデレフスキの『変奏曲とフーガ』が書き上げられたのと同じ頃だとされる。ライプツィヒで1882年に、作品番号32を付されて発表された。当時ヴィエニャフスキは、パデレフスキよりもずっとキャリアを積んだアーティストとみなされていた。ワルシャワに住んでいた頃、作曲しただけでなく、演奏

活動にも精力的に取り組んでいた。80年代初め、ブリュッセルにおいても音楽のキャリアを歩んでいた彼は、当時高く評価を受けていたアーティストたち、例えばイエネー・フバイやウジェーヌ・イザイとも共演した。彼らによって組織されたコンサートはリーデル美術館やサレ・ドゥ・ラ・グランデ・ハルモニエでも行われた。室内楽コンサート活動が軌道に乗ったことが、彼の作曲意欲を掻き立てたとみることできる。この頃、ヴィエニャフスキは、苦心の末に『ピアノ三重奏曲 ト長調』を発表している。己の四重奏団において、作曲家は非常に正確に、伝統によって定められた枠を遵守している。曲は四楽章からなり、第二楽章はゆっくりと、第三楽章はスケルツォの特徴を持つ。『四重奏 イ短調』は、特に伝統と結び付けられた要素が多い曲である。四重奏曲『アレグロ・コン・ブリオ』はオーブニングからソナタ形式の図式を実現するが、しかし私たちはヴィエニャフスキが一連のナレーションを獲得しようとしていた目論見に気付かされる。彼はフォルテとピアノの狭間でせめぎ合うダイナミズムを、能うる限り滑らかに融和せしめんとしている。各々のセクションは直に前のセクションから立ち現れ、旋律がこの個所において非常に大きな役割を果たしている。ヴィエニャフスキは幅広いフレーズを非常に特徴的な形にまとめている。この部分の立ち上がりは流麗ともいふべき調べを伴っている。ここにヴィエニャフスキの、民族音楽への微かな接近が読み取れなくもない…この主題の基底にはより和やかな、かと思えば、一層英雄的な調べが流れているが、それはベートーヴェン

やシューベルトの曲すら想起させる。弦楽四重奏のジャンルにおいてシューベルトが残した功績は、ヴィエニャフスキにも様々な点で影響を与えたようである。第二楽章は様々なメロディーに彩られているものの、特筆すべきはその熱情的な調べであり、曲全体を通じて最もエモーショナルな響きが表現された楽章である。だが第二楽章全体は短い表現に行きつく。それはともすれば、希望の比喩であるかもしれない。スケルツォの旋律は曲の導入を想起させるが、やがて舞曲曲の様相を呈していく。フィナーレもそれを引継ぎ、第一楽章との関連が保たれている。曲全体は実に穏やかであるが、この穏やかな響きはときおり、あたかも第二楽章の詩学が弔るかのような、より劇的な性質を示唆する短い響きを挟む。作曲家の存命中高い人気を得たこの曲は、第一次世界大戦が勃発するまで幾度も版を重ねた。やがて様々な歴史の塵埃に埋もれていき、今や古典と呼ぶにはほど遠い曲と位置付けられてしまった。

初めの問いに立ち返ろう。ポーランドの音楽は最も美しいと呼ぶに相応しいものであるうか？そうではあるまい…もしも基準を古典に照らすならば。だが古典は、いつの世も過大評価を受ける。今日音楽界においては、先駆者と革新者たちが成し遂げてきたものに比べれば消え入りそうな、音楽の偉大な歴史からは遠ざけられてきたものを、一層再評価する機運が高まっている。だからこそ、パデレフスキが若年期の作曲から交響曲口短調『ポロニア』に至るまでに辿った道をより評価し、ヴィエニャフスキが19世

紀後半に切り開いた音楽家人生の現実を、より深く理解することができる時代が訪れたのだ。リストやワーグナーといった巨匠たちに照らせば、ヴィエニャフスキの四重奏は過去の残響に過ぎないかもしれない。だがそれは、過去数十年間にわたって再評価が進んだ、彼が生きた時代に花開いた音楽文化の優れた反映でもある筈だ。

カロル・フルタク

ヴォイチェフ・コプロフスキが録音に際して使用したヴァイオリンは、稀にみる逸品である。ヘンリク・ヴィエニャフスキは1846年、パリ国立高等音楽院の最優秀卒業生に贈られる賞品として、これを授与された。楽器の側板には「1846年パリ国立高等音楽院最優等、ヘンリク・ヴィエニャフスキ」と銘記されている。楽器製作に当たったのはシャルル・フランソワ・ガン(パール)。19世紀フランスの最も有名なヴァイオリン製作者の一人であり、ニコラス・リュポの最も優秀な弟子としても知られるガンは、パリ国立高等音乐学院などで擦弦楽器の製作を公式に任じられた職人であった。その楽器はロマン派の時代、多くの高名な演奏者たちによって奏でられ、今日現存するものは稀少であるが、その音色は今なお最高の水準に達している。

シャルル・ガンの息子、アドルフの死後に興ったガン&ベルナルデル社に残されている記録には、ヴィエニャフスキが使ったヴァイオリン136番についての記述が見られ(同様の番号は楽器内部のラベルにも見出される)、ヴィエニャフスキが工房に対して注文を付けたヴァイオリンに関するあらゆる修正点も記載されている。(楽器登録は1845年から行われているため、ガン&ベルナルデル社設立前の記述も含まれている。)

2007年に結成されたメッコーレ弦楽四重奏団は、同世代の擦弦四重奏団の中で注目を浴びているグループの一つである。このグループは何年も前から音楽愛好者たちを魅了してきた。以下のような誉れ高いコンサートホールにおける演奏歴を有する。例えばワルシャワ国立フィルハーモニー、ベートーヴェン・ハウス(ボン)、パレ・デ・ボザール(ブリュッセル)、マドリッド国立音楽堂、ウィグモア・ホール(ロンドン)、ウィーン楽友協会、ポラックホール(モントリオール)、フリック・コレクション(ニューヨーク)など。メッコーレ弦楽四重奏団はヨーロッパにおける名だたる音楽祭にも出演歴がある。ラインガウ音楽祭、メクレンブルク＝フォアポンメルン音楽祭、イースター・ベートーヴェン・フェスティバル、ブダペスト・スプリング・フェスティバル、ハイデルベルク春の音楽祭、キッシンゲンの夏音楽祭、モンペリエ音楽祭、ブレゲンツ音楽祭など。「ホロコースト犠牲者を想起する国際デー」に際しては、ポーランドの擦弦四重奏団としては初めて、ベルリンのドイツ

連邦議会議場で演奏を行った。

2012年に四重奏団は、ウィグモア・ホール国際弦楽四重奏コンクールにおいて第二位を獲得した他、クラシック部門、ブレット・ディーン の課題曲で最優秀賞を受賞。その前年にレジジョ・エミリア(伊)で行われたプレミオ・パオロ・ボルチャーニ弦楽四重奏国際コンクールにおいてはファイナルに進出、ギヤ・カンチェリ の曲の演奏で特別賞を受賞。2010年にはヴァイデン(独)における国際室内楽コンクールで一位(二位、三位は該当なし)、マックス・レーガー国際室内楽コンクール(独・ゾンドースハウゼン)で一位を受賞するなど、数多くの実績が認められた。また、メッコーレ弦楽四重奏団はポーランドの週刊誌 Politykaより、「既成概念にとらわれない勇敢な型破り」という評価を受け、クラシック音楽部門で「パスポート賞」を受賞した。結成当時から、CDの録音、販売に重点を置いた活動を行っている。これまでに6枚のアルバムを発表、多くの賞を受賞した。ディアバソンドール賞第二位、2023年国際クラシック音楽賞ノミネート、2024年にはpizzicato誌よりスーパーソニック賞を受賞、ドイツの音楽雑誌Opus、Klassik Heute、Empfehlung、Ritmoから批評文を寄せられ、フレデリック賞には四度ノミネート、2024年にはポーランド音楽コリュバイオス賞ノミネート、「Muzyczne Orły」国際音楽コンクールにて受賞。

音楽家たちはこれまでに、バイエルン放送、BBC Radio 3、Radio Clásica、RTVE、Rai3、Radio Stephansdom、Radio Merkur、NDR Kultur、ZDF、Phoenix、WQXRなど、ラジオやテレビ番組のための録音歴が多くある。TVP Kulturaのために録音したシューベルト『死と乙女』は2011年度の「Gwarancje Kultury」賞を受賞。メッコーレ弦楽四重奏団は当初、カメラータ弦楽四重奏団より音楽指導を受け、後にベルリン芸術大学のアルテミス四重奏団・室内楽クラスで学び、クイーン・エリザベス・ミュージック・チャペル(ブリュッセル)でも学んだ。ソフィア王妃高等音楽院(マドリッド)におけるポスト

グラデュエイト課程でギュンター・ビヒラー(アルバン・ベルク四重奏団)と共演する機会にも恵まれた。ベートーヴェン・ハウス(ボン)のアルフレート・ブレンデルが指導する、ルートヴィヒ・ヴァン・ベートーヴェンにおける音楽の解釈コースに参加したが、グループの芸術キャリアにおいて重要な出来事であった。メッコーレ弦楽四重奏団は第7回「Quarto Mondì」国際室内楽フェスティバルを主催し、世界に名だたる四重奏団の演奏者たちをポーランドに紹介した。ショパン音楽大学(ワルシャワ)、パデルフスキ音楽アカデミー(ポズナン)、ペンデレツキ音楽アカデミー(クラクフ)にて教育活動にも従事している。

ユゼフ・ヴィエニャフスキとイグナツィ・ヤン・パデレフスキの弦楽四重奏曲を収録した本盤は、素晴らしい音が楽しめるつくりとなっているが、それは幾つかの点においてミハウ・プリワ氏が演奏録音に当たって採用した数々の技術に負うところが大きい。それらは他の録音スタジオにおいても時折実用化されているものではあるものの、プリワ氏のように以下の技術を全て網羅した例は、非常に稀であるといえるだろう。

(1)素材が352.8 kHz、32 bitのDXDフォーマットで、DAWによって直に編集されたものであること、(2)A/Dコンバータにマイクが直に内蔵されていること、(3)古くから知られているものの録音業界において一般に浸透しているとは言い難い技術、「デッカツリー」が採用されていること、以上の三点にその特徴は集約される。

(1)本盤のようにかくも高いパラメータを誇るフォーマットは珍しい。それぞれのチャンネルを別々に録音し、更にステレオ方式とサラウンド方式を備える以上、多くの容量をHDDディスクに割かねばならないからである。88.4 khzから176.4 khz、更には352.8 khzまで周波数を高めれば、その差は歴然としている。個々の音がそれぞれ一層くっきりと聞こえるようになり、ひいては自然なサウンドに仕上がっている。

(2)録音に際してはミキシング・コンソール、更には「インザボックス」形式のミキシングが省かれ、全ての編集はDAWにおいてのみ行われた。プリワ氏が特にこだわった、音声信号から歪みを極力取り除くこの方法は特筆すべき効果を生んでいる。

(3)DPA4003とLine Audio OM1を組み合わせたデッカツリーは録音技師の理想を具現化したものといえる。だが、多くのマイクを駆使したより安全な方法を選ぶ技師は少ない。本録音に際してはORTF方式に則り、複数のLine Audio CM4型マイクを奏者に近づけ、チェロのためにはLine Audio OM1型マイクが用いられた。「弧を描いて並ぶ本来の四重奏団の配置から、音がバランスよくリスナーに届くよう努めたのです」とプリワ氏は語る。

1に2と3を足せば6になろうが、かくもプロフェッショナルな音響を実現した本録音はそれ以上の、8にも10にもなりうる相乗効果を生んだといってよいだろう。この素晴らしい、透き通った、響き渡るような音色は、リスナーに極上の音楽鑑賞を提供することであろう。

ヴォイチェフ・パツワ博士
音楽情報サイト『ハイ・フィデリティ』編集長
→ www.HIGHFIDELITY.pl

 High
Fidelity.pl

音響スタジオ「プレリウド・クラシックス」は高音質録音の実現を社としており、高周波数に対応した当スタジオのオーディオフォーマットは没入感の高い音楽体験を提供します。リスナーは音に込められた演奏家の意図に、よりリアルな形で触れることができるでしょう。

弊スタジオの製品は楽器が響かせる音と室内音響を限りなく本来の形に近づけて再現することを趣旨としており、オーディオマニアの方々の期待にも十分応えるものであると確信しております。また、最先端の技術に依拠しながらも、CDの装丁、印刷に至るまで全て自社で賄っております。

クラシック音楽が人々の、およそ感性と結びつくものを全てを反映させる芸術であるように、弊スタジオの活動もまた、音楽に耳を傾ける人々の感情そのものをとらえんとする決意に支えられています。

This Hybrid Super Audio Compact Disc was recorded on Prelude Classics one-bit system and contains three separate versions of the same musical programme:

1. Direct Stream Digital™ two-channel stereo
2. Direct Stream Digital™ multichannel surround sound
3. CD standard stereo

本SACD ハイブリッドはプレリュード・クラシックスの1ビットシステムにより録音されたものであり、同じ音源をもとに3つの異なるバージョンを内蔵しております。

1. ダイレクトストリームデジタル™ 2ch ステレオモード
2. ダイレクトストリームデジタル™ マルチチャンネルサラウンドモード
3. CD スタンダードステレオモード

THE INSTRUMENTS

- Wojciech Koprowski plays an ex-Henryk Wieniawski violin by Charles François Gand of c. 1846
- Aleksandra Bryła plays Krzysztof Krupa's 2023 copy of a 1745 Guarneri del Gesù 'Leduc' violin
- Michał Bryła plays Krzysztof Krupa's 2020 copy of a 17th-c. viola by Gasparo da Salò
- Marcin Mączyński plays a 2019 cello by Krzysztof Krupa, inspired by a Francesco Rugeri model

Recording facility | レコーディング・スタジオ: Prelude Classics
Microphones | マイク: DPA 4003, Line Audio OM1, Line Audio CM4

Recording, editing and mastering | 録音、編集、マスタリング:
Pyramix Virtual Studio by Merging Technologies
Surround version | サラウンド: 5.0

楽器紹介

- ヴォイチェフ・コプロフスキ : シャルル・フランソワ・ガン製作のヴァイオリン(1846年頃)にて演奏。ヘンリク・ヴィエニャフスキが使ったとされる。
- アレクサンドラ・ブリワ : グアルネリ・デル・ジェス製作の“Leduc”ヴァイオリン(1745年頃)、クシシュトフ・クルパによる2023年復刻版にて演奏。
- ミハウ・ブリワ : ガスパロ・ダ・サロ製作のヴィオラ(17世紀頃)、クシシュトフ・クルパによる2020年復刻版にて演奏。
- マルチン・モンチンスキ : フランチェスコ・ルジェリ製作のチェロ(17世紀頃)、クシシュトフ・クルパによる2019年復刻版にて演奏。

Executive producer | エグゼクティブプロデューサー: Michał Bryła

Recorded on | 録音日時: May 27-29, 2024

Balance engineer, editing, mastering | バランスエンジニア、編集、マスタリング: Antoni Grzymała, Michał Bryła

© Text | © テキスト: Karol Furtak Polskie Radio PR2, Patryk Frankowski

Translations | 翻訳: Tomasz Zymer

Photos | 撮影: Mateusz Żaboklicki

Design | デザイン: Katarzyna Adamek-Chase

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Muzyczny ślad”, realizowanego przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca

Co-financed by the Ministry of Culture and National Heritage from the Culture Promotion Fund as part of the 'Musical Trace' programme implemented by the National Institute of Music and Dance.

本盤はポーランド国立音楽・舞踊研究所後援「Muzyczny Ślad (音楽の軌跡)」プロジェクトの一環として、ポーランド共和国文化・国家遺産省管轄文化振興基金の助成を受けて制作されたものである。

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca

email: preludeclassics@gmail.com | www.preludeclassics.com

© + ® 2024 Prelude Classics, Made in Poland | PCL2400800

"Bryla's recording, captured with pleasantly warm surround sound, relies not only on his skill but also on the effect of the music itself".

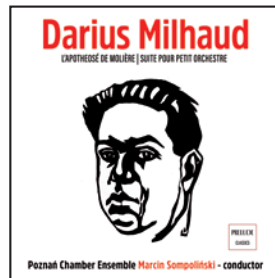
- Uwe Krusch

"...Michał Bryła took on a significant task in his creation of a new edition of Telemann's fantasias for viola da gamba: translate them for his instrument while remaining true to the nature and flavor of the original versions (...) His playing is simply outstanding..."

- Rick Anderson

"...Bryla's outstanding instrumental skills and the artistry of the music itself are underlined by a brilliantly captured surround sound, recorded with the utmost care. This is undoubtedly one of the most important albums of 2023..."

- Robert Majewski

"These are generally robust, attractive readings and the production standards of booklet and recording are high".

- Jonathan Woolf

"...It's reverence, focus and restraint; a controlled emotion, precision and clarity in the delivery of the text. But also important is the attention to a beautiful sound - space for the sounding out of the next notes..."

- Hanna Milewska

"...Mozart served up with loving care and a touch of class!.."

- Jean-Yves Duperron

"These are riveting performances of four of Mozart's best works for piano and violin. The young Polish artists play with a great love for the music and a natural understanding of the style and flow of Mozart's music".

- Peter Burwasser

"...A true contribution to the classical catalogue and to all those who demand nothing less than the best. Simply said: A Must Have..."

Adrian Quanjer

"...the sound image is completely convincing: detailed, airy, balanced and subtle, but also substantial and perfectly balanced..."

Art van der Wal

www.preludeclassics.com